

INGEBLIKT

MOER

Moer 1996/6 is een extradik themanummer over 'Nederlands in de Tweede Fase' (dat is de bovenbouw van het voortgezet onderwijs). Aanleiding hiervoor zijn de redelijk definitieve voorstellen voor het eindexamenprogramma Nederlands in havo (hoger algemeen voortgezet onderwijs) en vwo (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs) die in 1998 worden ingevoerd. Dit themanummer wil een handreiking bieden aan leraren Nederlands om hun onderwijs op deze nieuwe realiteit af te stemmen. In zes afdelingen komen verschillende auteurs aan het woord over de voornaamste veranderingen op het vlak van leren leren ('studiehuis'), mondelinge taalvaardigheid, schrijfvaardigheid, leesvaardigheid, argumenteren, en literatuur. Het themanummer bevat achtergronden, polemieken, praktijkvoorbeelden, en recensies van relevante methodes en didactische handleidingen. Vooral de praktijkverslagen kunnen ook de Vlaamse leraar uit de hoogste jaren van het secundair onderwijs (aso/tso) inspireren.

SPREKEN EN LUISTEREN IN DE TWEEDE FASE

Sinds 1994 werkt het project Nederlands VO (Voortgezet Onderwijs) van het Instituut voor de Leerplanontwikkeling (SLO, Enschede) aan een serie producten voor de nieuwe Tweede Fase: een algemeen leerplan voor Nederlands, een pakket voor spreken en luisteren, één voor het leesdossier (allemaal gereed eind 1997), en één voor het schrijfdossier (gereed midden 1998).

In het kader van de leerplan- en materiaalontwikkeling voor spreken en luisteren zijn zeven casestudies uitgevoerd (observaties van lessen en interviews met leraren en leerlingen). Elke casestudie geeft een beeld van een meer dan gemiddelde praktijk van spreek- en luisteronderwijs op één school. Deze beschrijvingen van bijzondere lespraktijken kunnen ook op andere leraren een inspirerende werking hebben.

Deze casestudies zijn verschenen in de reeks 'Studie en Onderzoek binnen het project Nederlands VO'. Een overzicht:

- deel 14: gedocumenteerde groepsdiscussie
- deel 15: spreekbeurt en discussie
- deel 16: presenteren, discussiëren en notuleren

- deel 17: debat
- deel 18: triospreekbeurt, debat en discussie
- deel 19: opiniërende gesprek (nog niet gereed)
- deel 20: groepssprekbeurt en discussie

Besteladres: SLO, Project Nederlands VO, Postbus 2041, NL-7500 CA Enschede, tel. 00-31-53-4840 414.

SPIEGEL

Spiegel 14/2 (1996) opent met een Engeltalige bijdrage van Beth Ann Rothermel waarin multiculturalisme en taalonderwijs centraal staat. Ze presenteert drie portretten van Zweedse leraren uit de hogere jaren van het secundair onderwijs die elk een andere definitie van taalonderwijs hanteren. Vervolgens maakt ze een uitvoerige vergelijking tussen de Zweedse definities en vier benaderingen in de Amerikaanse steldidactiek. Op basis daarvan ontwikkelt ze nieuwe inzichten over de samenhang van aanpakken en definities.

In het vorige nummer van *Spiegel* verscheen

een bijdrage van Dominiek Sandra (UFSIA) over het aanvankelijk leesonderwijs aan volwassen analfabeten. Hij beargumenteerde daarin waarom hij het verklanken uit dat leesonderwijs zou weglaten. In dit nummer reageert Jeanne Kurvers hierop vanuit het oogpunt van de volwassen allochtone analfabeten. Voor deze doelgroep is het verklanken principieel onmisbaar, betoogt ze.

Ludo Verhoeven & Cor Aarnoutse formuleren een plan van aanpak voor de verbetering van het onderwijs Nederlands op de basisschool. Ze staan beiden aan het hoofd van Expertisecentrum Nederlands dat vorig jaar aan de Katholieke Universiteit Nijmegen opgericht is. Na een analyse van de problemen, beschrijven ze de projecten die bij het Expertisecentrum op stapel staan, en geven ze hun visie op taalonderwijs weer.

In de laatste bijdrage evalueert Ru Klein elf jaar veldaanvragen van onderzoek op het gebied van moedertaalonderwijs. Tot voor kort moest in Nederland jaarlijks 40% van het beschikbare budget voor onderwijsonderzoek besteed worden aan onderzoek dat aangevraagd werd door het veld. De vakverenigingen Levende Talen, VDN en VON (Nederland) hebben sinds 1985 zo'n dertig aanvragen ingediend, waarvan er zes zijn uitgevoerd.